

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
СТОМАТОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декаан стоматологічного факультету
проф. Костенко Є.Я.
“13” 06 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ»

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Предметна спеціальність	«Дитяча стоматологія»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська, англійська

Ужгород 2021

Ужгород 2021

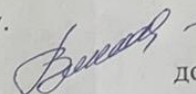
Робоча програма навчальної дисципліни «ДИТЯЧА ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія»

Розробники: завідувач кафедри дитячої стоматології, к.мед.н., доцент Мельник Володимир Семенович, к.мед.н., доцент кафедри дитячої стоматології Білишук Любов Миколаївна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри дитячої стоматології.

Протокол № 10 від "16" червня 2021 року.

Завідувач кафедри дитячої стоматології

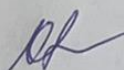
доц. Мельник В.С.

"16" червня 2021 р.

Робоча програма схвалена на засіданні навчально-методичної комісії стоматологічного факультету. Протокол № 10 від "13" червня 2021 року.

Голова навчально-методичної комісії

стоматологічного факультету.

проф. Клітинська О.В.

"13" червня 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом		
	Форма навчання	Денна	
Кількість кредитів ЄКТС – 6	Рік підготовки	5	
Загальна кількість годин – 180	Семестр	9	10
	Лекції	10	10
Кількість модулів – 2	Практичні	60	50
	Самостійна робота	20	30
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 2	Вид підсумкового контролю	залік	
	Форма підсумкового контролю	усна, письмова	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дитяча стоматологія – це складна і багатокомпонентна спеціальність, де фахівець, що діє як стоматолог, повинен мислити як педіатр. Підготовка і діяльність такого спеціаліста потребує багато сил, майстерності, часу та енергії. Кожен фахівець, що працює з дітьми, повинен знати особливості антенатального та постнатального періодів розвитку і формування твердих тканин зубів, тканин, кісток щелеп, м'яких тканин обличчя, а також характеру впливу на ці процеси стану здоров'я майбутньої матері і самої дитини, різні негативні фактори, що можуть призвести до виникнення і розвитку стоматологічних захворювань. Він також має знати особливості клінічних проявів і закономірностей перебігу патологічних процесів у щелепно-лицевій ділянці у дітей, а також методи лікування і профілактики основних стоматологічних захворювань у різні вікові періоди.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- засвоєння особливостей клініки, діагностики та лікування стоматологічних захворювань у дітей різного віку;
- ознайомлення з сучасними принципами організації та управління лікувально-профілактичною стоматологічною допомогою;
- вміння організації первинної профілактики стоматологічних захворювань, диспансеризації та планової стоматологічної санації дитячого населення.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Дитяча терапевтична стоматологія» як навчальна дисципліна:

- а) ґрунтується на попередньому вивченні студентами анатомії людини, гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, мікробіології, вірусології та імунології;

б) базується на вивченні студентами пропедевтичних дисциплін терапевтичного профілю: пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та ортодонтії й інтегрується з цими дисциплінами, профілактики стоматологічних захворювань;

в) інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: дитячою хірургічною стоматологією, терапевтичною стоматологією, ортодонтією.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні знати:**

- характер та принципи лікування захворювань в дитячій терапевтичній стоматології;
- провідні синдроми і симптоми у дитячій терапевтичній стоматології;
- клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- морально-деонтологічні принципи медичного фахівця та принципи фахової субординації у клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- невідкладні стани в клініці дитячої терапевтичної стоматології;

студенти повинні вміти :

- аналізувати результати обстеження хворого в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- планувати обстеження стоматологічного хворого, інтерпретувати результати лабораторних та інструментальних досліджень при найбільш поширених захворюваннях та їх ускладненнях;
- проводити диференціальну діагностику в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- надавати необхідну невідкладну допомогу при екстрених станах в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології;
- обґрунтовувати і формулювати синдромний діагноз в клініці дитячої терапевтичної стоматології.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Видами навчальної діяльності студентів згідно з навчальним планом є:

- а) лекції;
- б) практичні заняття;
- в) самостійна робота студентів (СРС);

Тематичні плани лекцій, практичних занять та СРС забезпечують реалізацію у навчальному процесі всіх тем, що входять до складу змістових модулів дисципліни “Дитяча терапевтична стоматологія”.

Теми лекційного курсу (5 тем) розкривають найважливіші проблемні питання відповідних розділів дисципліни “Дитяча терапевтична стоматологія”.

Тривалість практичних занять – 2 академічні години (90 хвилин). Практичні заняття проводяться за стрічковим принципом, проводяться в навчальних кімнатах (фантомних класах) та клінічних кабінетах кафедри.

Методика організації практичних занять з дисципліни “Дитяча терапевтична стоматологія” передбачає:

1. Контроль СРС студента при підготовці до теми поточного практичного заняття шляхом перевірки письмового виконання студентом у робочому зошиті відповідних завдань – 10 хвилин.

2. Тестовий контроль (рівня $\alpha-2$) вихідного рівня знань і визначення ступеню готовності студентів до заняття - 15 хвилин.

3. Індивідуальне усне опитування студентів, роз'яснення окремих питань теми поточного заняття, відповіді на запитання студентів – 20 хвилин.

4. Впродовж 30 хвилин студенти самостійно на фантомах опрацьовують певні стоматологічні маніпуляції, пов'язані з лікуванням карієсу та його ускладнень в тимчасових та постійних зубах, корені яких знаходяться на різних стадіях розвитку. Викладач контролює роботу студентів, дає пояснення, підкреслює особливості стоматологічних втручань в зубах, корені яких несформовані або розсмоктуються.

5. Контроль кінцевого рівня знань студентів – 15 хвилин. Проводиться у вигляді вирішення тестових завдань (рівня $\alpha-3$) або індивідуального усного опитування, вирішення ситуаційних задач.

Закінчуючи практичне заняття, викладач підводить його підсумки, дає студентам завдання для самостійної роботи, вказує на вузлові питання наступної теми і пропонує список рекомендованої літератури для самостійного опрацювання.

Для реалізації вищезазначеної методики організації практичних занять на першому занятті кожному студенту надається докладний план роботи впродовж періоду вивчення дисципліни, а також забезпечуються умови для його виконання. Цей план включає:

- перелік теоретичних знань з дисципліни, що має засвоїти студент;
- перелік практичних навичок, що повинен виконати кожен студент впродовж вивчення дисципліни;
- алгоритми виконання основних стоматологічних маніпуляцій на фантомах, моделях або видалених тимчасових і постійних зубах, що знаходяться на різних етапах формування коренів;
- робочий зошит для самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичних занять, у якому слід письмово виконати 5-6 завдань до кожної теми.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає:

- підготовку до практичних занять;
- самостійне опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять, але контролюються та оцінюються викладачем під час проведення підсумкового модульного контролю.

Види контролю поточний контроль здійснюється у вигляді усного опитування та тестового письмового контролю.

Критерії оцінювання. Контрольні заходи включають поточний і підсумковий семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (традиційною) шкалою з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Виставлені за традиційною шкалою оцінки в кінці семестру конвертуються у бали.

Поточне оцінювання навчальної діяльності студента на кожному практичному занятті здійснюється відповідно до конкретних цілей кожної теми. Оцінка поточної навчальної діяльності на практичному занятті складається з:

- 1) Оцінки самостійної роботи студента (СРС) при підготовці до практичного заняття.

Вона здійснюється шляхом перевірки письмового виконання завдань, викладених у Робочому зошиті, для підготовки до кожної теми. Питома вага оцінки за конспект з домашнім завданням становить 25% від загальної оцінки за заняття в балах. Якщо студент не виконав завдання для СРС і не надав конспект на перевірку викладачеві, то традиційна оцінка за заняття буде нижчою на 1 бал.

2) Оцінки рівня знань студентів, який здійснюється шляхом вирішення 10 тестових завдань формату А (рівень - 2) або оцінки відповідей на контрольні теоретичні запитання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно відповів на 81-100 % тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 3 контрольних запитання викладача.

Оцінка “4” виставляється, коли студент правильно відповів на 71-80% тестових завдань або дав правильні, повні відповіді на 2 контрольних запитання викладача і одну неповну або неточну відповідь - на третє.

Оцінка “3” виставляється, коли студент правильно відповів на 61-70% тестових завдань або дав правильну відповідь на одне контрольне запитання викладача і дві неповні або неточні відповіді - на два запитання.

Оцінка “2” виставляється, коли студент правильно відповів менше, ніж на 60% тестових завдань, дав правильну відповідь тільки на одне або не відповів на жодне контрольне запитання викладача.

3) Оцінки оволодіння практичними навичками відповідно до професійних алгоритмів під час основного етапу практичного заняття. Проводиться під час опрацювання студентом практичної навички на фантомі або при письмовому викладенні алгоритму її виконання.

Оцінка “5” виставляється за цей етап заняття у разі, коли студент правильно, у відповідності до професійного алгоритму, виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “4” виставляється, коли студент знає послідовність дій відповідно до професійного алгоритму, з незначними помилками виконав на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Оцінка “3” виставляється, коли студент не в повному обсязі знає професійний алгоритм виконання тієї або іншої маніпуляції, Припускається помилок при виконанні на фантомі стоматологічної маніпуляції, передбаченої метою практичного заняття.

Оцінка “2” виставляється, коли студент не знає професійного алгоритму виконання стоматологічної маніпуляції, не може виконати на фантомі стоматологічну маніпуляцію, передбачену метою практичного заняття.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота																						Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2								Змістовий модуль 3								
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	

Змістовий модуль 1. Захворювання тканин пародонта у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика”.

Змістовий модуль 2. “Захворювання слизової оболонки порожнини рота і губ (травматичні, вірусні, алергійні, грибові та при захворюваннях внутрішніх органів і систем) у дітей: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика”.

Змістовий модуль 3. “Комплексна оцінка стоматологічного статусу дитини. Визначення потреби в терапевтичній, хірургічній і ортодонтичній допомозі. Складання індивідуального плану санації ротової порожнини дитини та стоматологічної профілактики, їх проведення”.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семинарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування катарального гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	6		4			2
Тема 2. Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування гіпертрофічного гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	6		4			2
Тема № 3: Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування гострого виразкового гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	6		4			2
Тема № 4: Пародонтит у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей.	6		4			2
Тема № 5: Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.	6		4			2
Тема № 6: Контрольне заняття 1	6		4			2
Разом за модуль	36		24			12
Змістовий модуль 2						
Тема № 7: Гострий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, лікування, профілактика.	8	2	4			2
Тема № 8: Прояви в порожнині рота при інфекційних захворюваннях у дітей. Тактика лікаря-стоматолога	8		6			2
Тема № 9: Грибові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез,	6		4			2

клініка, діагностика, лікування, профілактика.						
Тема № 10: Прояви алергії у порожнині рота дітей різного віку. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.	8	2	4			2
Тема № 11: Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Тактика дитячого стоматолога.	6		4			2
Тема № 12: Прояви в порожнині рота при захворюваннях шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит у дітей. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	6		4			2
Тема № 13: Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування та профілактика.	8		6			2
Тема № 14: Контрольне заняття №2. Захист історії хвороби.	6		4			2
Разом за модуль	56	10	36			16
Змістовий модуль 3						
Тема № 15: Особливості перебігу, діагностики та лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні пломбувальні матеріали, їх характеристика та вибір в практиці дитячої терапевтичної стоматології.	10		7			3
Тема № 16: Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Загальні та місцеві карієсогенні чинники. Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.	10		7			3
Тема № 17: Некаріозні ураження зубів у дітей. Етіологія, патогенез захворювання, класифікація. Особливості клінічної картини. Вибір методу лікування.	11		8			3
Тема № 18: Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових та постійних зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативне, вітальні та девітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.	10		8			2
Тема № 19: Клініка, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових та постійних зубах у дітей. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах і постійних зубах із несформованим коренем.	10		8			2
Тема № 20: Захворювання пародонту у дітей. Гінгівіт, пародонтит, пародонтальний синдром.	13	2	8			3

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.					
Тема № 21: Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворюваннях).	12	2	7		3
Тема № 22: Основні принципи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворюваннях). Вибір лікарських засобів, механізм їх дії.	12	2	7		3
Разом за модуль	88	10	60		22
Разом	180	20	110		50

6.3. Темі практичних занять

№ п/п	Тема	К-сть годин
9 семестр		
1.	Тема № 1: Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування катарального гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	6
2.	Тема № 2: Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування гіпертрофічного гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	6
3.	Тема № 3: Клініка, діагностика, диференціальна діагностика та лікування виразково-некротичного гінгівіту у дітей. Вибір лікарських засобів, методика їх застосування.	6
4.	Тема № 4: Пародонтит у дітей. Клініка, діагностика. Принципи лікування пародонтиту у дітей.	6
5.	Тема № 5: Пародонтальний синдром у дітей. Клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога. Контрольне заняття № 1	6
6.	Тема № 6: Гострий герпетичний стоматит у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Прояви в порожнині рота при інфекційних захворюваннях у дітей. Тактика лікаря-стоматолога.	6
7.	Тема № 7: Грибкові ураження слизової оболонки порожнини рота у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Прояви алергії у порожнині рота дітей різного віку. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	6
8.	Тема № 8: Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Тактика дитячого стоматолога. Прояви в порожнині рота при захворюваннях шлунково-кишкового тракту та ендокринної системи у дітей. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	6
9.	Тема № 9: Захворювання губ та язика у дітей. Самостійні та симптоматичні хейліти. Причини, клініка, діагностика, лікування.	6
10.	Тема № 10: Контрольне заняття № 2.	6

	Всього годин:	60
10 - семестр		
1.	Тема № 1: Особливості перебігу, діагностики та лікування карієсу тимчасових та постійних зубів у дітей. Сучасні пломбувальні матеріали, їх характеристика та вибір в практиці дитячої терапевтичної стоматології.	5
2.	Тема № 2: Основні напрямки профілактики карієсу зубів. Загальні та місцеві карієсогенні чинники. Ендогенна та екзогенна профілактика карієсу. Засоби та методи, оцінка ефективності.	5
3.	Тема № 3: Некаріозні ураження зубів у дітей. Етіологія, патогенез захворювання, класифікація. Особливості клінічної картини. Вибір методу лікування.	5
4.	Тема № 4: Клініка, діагностика та диференційна діагностика пульпіту в тимчасових та постійних зубах у дітей. Вибір методу лікування в залежності від стадії розвитку зуба та форми пульпіту. Консервативне, вітальні та девітальні методи лікування: показання, методика виконання, можливі ускладнення та їх попередження.	5
5.	Тема № 5: Клініка, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в тимчасових зубах у дітей. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в тимчасових зубах із несформованим коренем. Прогноз.	5
6.	Тема № 6: Клініка, діагностика та диференційна діагностика періодонтиту в постійних зубах у дітей. Сучасний ендодонтичний інструментарій, особливості ендодонтичних втручань в постійних зубах із несформованим коренем. Прогноз.	5
7.	Тема № 7 Захворювання пародонту у дітей. Гінгівіт, пародонтит, пародонтальний синдром. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика. Основні принципи лікування. Вибір лікарських засобів.	5
8.	Тема № 8: Диференційна діагностика захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворюваннях).	5
9.	Тема № 9 Основні принципи лікування захворювань слизової оболонки порожнини рота і губ у дітей (вірусної, бактеріальної, алергічної природи та при соматичних захворюваннях). Сучасні лікарські засоби, їх вибір, механізм дії.	5
10.	Тема № 10: Підсумковий модульний контроль (ПМК). Захист історії хвороби.	5
	Всього годин:	50
	Разом	110

Practical topics

№ 3/П	Topic Name	Quantity hours
1.	The clinic, diagnosis, differential diagnosis and treatment of catarrhal gingivitis in children. The choice of drugs, methods of their use.	6
2.	The clinic, diagnosis, differential diagnosis and treatment of hypertrophic gingivitis in children. The choice of drugs, methods of their use.	6
3.	The clinic, diagnosis, differential diagnosis and treatment of ulcer-necrotic gingivitis in children. The choice of drugs, methods of their use.	6
4.	Periodontitis in children. Clinic, diagnostics. Principles of treatment of periodontitis in children.	6
5.	Periodontal Syndrome in children. Principles of treatment of periodontitis in children. Control of the content module №1.	6
6.	Acute herpetic stomatitis in children. Etiology, pathogenesis, clinical manifestations, diagnosis, differential diagnosis, treatment and prevention. Manifestations of infectious diseases in children's mouth. Tactics dentist.	6
7.	Fungal lesions of the oral mucosa in children. Etiology, pathogenesis, clinical manifestations, diagnosis, differential diagnosis, treatment and prevention. Allergies in the mouth of children of all ages. The clinic, diagnosis, treatment and prevention.	6
8.	Manifestations in the oral cavity in diseases of the blood system in children. Tactics of a pediatric dentist. Manifestations in the oral cavity in diseases of the gastrointestinal tract and endocrine system in children. Chronic recurrent aphthous stomatitis Clinic, diagnosis, tactics of pediatric dentist.	6
9.	Diseases of the lips and tongue in children. Independent and symptomatic cheilitis. The causes, clinical features, diagnosis, treatment.	6
10.	Control of the content module №1. Defend the history of disease.	6
10 semester		
11.	Topic № 1: Features of the course, diagnosis and treatment of caries of temporary and permanent teeth in children. Modern filling materials, their	5

	characteristics and choice in the practice of pediatric therapeutic dentistry.	
12.	Topic № 2: The main directions of prevention of dental caries. General and local cariogenic factors. Endogenous and exogenous caries prevention. Means and methods, evaluation of effectiveness.	5
13.	Topic № 3: Non-carious lesions of the teeth in children. Etiology, pathogenesis of the disease, classification. Features of the clinical picture. Choice of treatment method.	5
14.	Topic № 4: Clinic, diagnosis and differential diagnosis of pulpitis in temporary and permanent teeth in children. The choice of treatment depending on the stage of tooth development and the form of pulpitis. Conservative, vital and devital methods of treatment: indications, methods of execution, possible complications and their prevention.	5
15.	Topic № 5: Clinic, diagnosis and differential diagnosis of periodontitis in temporary teeth in children. Modern endodontic instruments, features of endodontic interventions in temporary teeth with unformed root. Forecast.	5
16.	Topic № 6: Clinic, diagnosis and differential diagnosis of periodontitis in permanent teeth in children. Modern endodontic instruments, features of endodontic interventions in permanent teeth with unformed root. Forecast.	5
17.	Topic № 7 Periodontal disease in children. Gingivitis, periodontitis, periodontal syndrome. Etiology, pathogenesis, clinic, diagnosis, differential diagnosis. Basic principles of treatment. Choice of medicines.	5
18.	Topic № 8: Differential diagnosis of diseases of the oral mucosa and lips in children (viral, bacterial, allergic in nature and somatic diseases).	5
19.	Topic № 9 Basic principles of treatment of diseases of the oral mucosa and lips in children (viral, bacterial, allergic and somatic diseases). Modern medicines, their choice, mechanism of action.	5
20.	Topic № 10: Final modular control (FMC)	5
Total		110

№ п/п	Тема	Кількість годин
9-й семестр		
1.	Захворювання пародонту у дітей: етіологія, патогенез. Гінгівіти, пародонтит та пародонтальний синдром у дітей: розповсюдженість, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.	2
2.	Особливості будови та функції слизової оболонки порожнини рота (СОПР) у дітей. Вірусні ураження СОПР: клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
3.	Грибкові ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.	2
4.	Прояви в порожнині рота при інфекційних та соматичних захворюваннях у дітей. Клініка, принципи лікування.	2
5.	Пародонтит та пародонтальний синдром у дітей: клініка, діагностика, диференційна діагностика, принципи лікування.	2
10-й семестр		
1.	Алергічні ураження СОПР у дітей. Етіологія, патогенез, діагностика, лікування.	2
2.	Прояви в порожнині рота при захворюваннях системи крові у дітей. Клініка, діагностика, тактика дитячого стоматолога.	2
3.	Захворювання губ та язика у дітей різного віку. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.	2
4.	Структура емалі. Механізм демінералізації емалі. Сучасні засоби профілактики карієсу, вибір в залежності від віку та стоматологічного статусу.	2
5.	Професійна гігієна порожнини рота при захворюваннях тканин пародонта у дітей. Індивідуальні засоби та предмети профілактичного догляду за порожниною рота у дітей.	2
	Всього годин	20

Topics of lectures

№	Topic Name	Quantity hours
1.	Periodontal diseases in children: etiology, pathogenesis. Gingivitis. Periodontitis, periodontal syndrome in children: prevalence, clinic, diagnosis, differential diagnosis, treatment and prevention.	2
2.	Features of the structure and function of the oral mucosa (SOPR) in children. Viral lesions of SOPR: clinic, diagnosis, treatment and prevention.	2
3.	Fungal lesions of SOPR in children. Etiology, pathogenesis, clinic, diagnosis,	2

	treatment, prevention.	
4.	Manifestations in the oral cavity in infectious and somatic diseases in children. Clinic, principles of treatment.	2
5.	Periodontitis and periodontal syndrome in children: clinic, diagnosis, differential diagnosis, principles of treatment.	2
6.	Allergic lesions of SOPR in children. Etiology, pathogenesis, diagnosis, treatment.	2
7.	Manifestations in the oral cavity in diseases of the blood system in children. Clinic. diagnosis, tactics of a pediatric dentist.	2
8.	Diseases of the lips and tongue in children of different ages. Etiology, pathogenesis, clinic, treatment.	2
9.	Enamel structure. The mechanism of enamel demineralization. Modern means of caries prevention, choice depending on age and dental status.	2
10.	Professional oral hygiene in periodontal diseases in children. Individual means and objects of preventive care of the oral cavity in children.	2
	Total	20

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних, семінарських занять (теоретична, опрацювання практичних навичок, вмінь), номери тем: 1 - 22	22
2.	Самостійне опрацювання тем, що не входять до плану практичних занять:	
	1. Морфо-функціональні особливості слизової оболонки порожнини рота у дітей в різні вікові періоди. Специфічні та неспецифічні механізми захисту СОПР у дітей.	2
	2. СНІД. Етіологія, клініка, діагностика, профілактика. Особливості клінічних проявів у дітей. Тактика лікаря-стоматолога. Профілактика.	2
	3. Лабораторні методи дослідження при захворюваннях тканин пародонту і СОПР у дітей	2
	4. Специфічна інфекція порожнини рота у дітей (туберкульоз, сифіліс та ін.). Особливості клінічних проявів на СОПР. Тактика дитячого стоматолога.	2
	5. Травматичні ураження СОПР у дітей. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
	6. Герпетична інфекція порожнини рота у дітей. Епідеміологія. Етіопатогенез. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики.	2

	7. Невідкладна допомога в клініці дитячої терапевтичної стоматології.	3
3.	Індивідуально-дослідницька самостійна робота, теми:	
	1. Фармакодинаміка основних груп лікарських засобів, що застосовуються при лікуванні захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота у дітей.	3
	2. Фітотерапія в комплексному лікуванні захворювань тканин пародонта і СОПР у дітей.	2
	3. Фізіотерапевтичні методи лікування в дитячій терапевтичній стоматології.	2
	4. Зміни в порожнині рота при ортодонтичному лікуванні знімною і незнімною апаратурою. Клініка, лікування і профілактика.	2
4.	Підготовка до підсумкового модульного контролю (ПМК)	4
	Всього годин:	50

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Необхідне методичне забезпечення для проведення практичних занять (методичні вказівки по виконанню практичних робіт, фантоми, моделі із загіпсованими видаленими зубами постійного або молочного прикусу, комплекти завдань для практичних занять): набір стоматологічних інструментів (зонд, дзеркало, пінцет, шпатель, екскаватор, вата).

1. Інструменти для препарування каріозної порожнини: алмазні бори для розкриття каріозної порожнини до турбінного наконечника: кулясті, фісурні; бори для препарування та формування дна та стінок порожнини (твердосплавні, для механічного чи мікромоторного наконечника(кулясті, фісурні, зворотньококусні)); бори для обробки емалевого краю (фісурні алмазні); гострі екскаватори для некротомії в залежності від розміру порожнини.

2. Кутові наконечники (механічні чи мікромоторні з регуляцією швидкості обертів).

3. Турбінні наконечники з водяним охолодженням.

4. Антисептичні розчини (фурацилін, хлоргексидин, етоній, мікроцид): для обробки ротової порожнини; для обробки каріозної порожнини.

5. Наочність (плакати, таблиці, схеми), комплекти завдань для проведення оцінки поточної навчальної діяльності та модульної контрольної роботи тощо.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Хоменко Л.О. та спів. Терапевтична стоматологія дитячого віку, Київ, Книга плюс, 2001.- 524с.
2. Пропедевтика дитячої терапевтичної стоматології (за ред. проф. Л.О.Хоменко). – К.: ”Книга Плюс”, 2011. - 320 с.
3. Хоменко Л.А., Остапко Е.И., Биденко Н.В. Клинико-рентгенологическая диагностика заболеваний зубов и пародонта у детей и подростков.- Киев: «Книга плюс», 2004.- 200с.
4. Хоменко Л.А., Биденко Н.В. Практическая эндодонтия инструменты, материалы и методы. - Киев, Книга плюс, 2002. - 216с.

5. Биденко Н.В. Стеклоиономерные материалы и их применение в стоматологии. –Москва: «Книга плюс», 2003. –144 с.
6. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.1. –К.:”Книга Плюс”,2007. –127 с.
7. Хоменко Л.А., Савичук А.В., Биденко Н.В., Остапко Е.И. и др. Профилактика стоматологических заболеваний: учебное пособие. – Ч.2. –К.:”Книга Плюс”,2008. –132 с.

Допоміжна література

1. Борисенко А.В. Терапевтична стоматологія. Т 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис –К.: Медицина, 2010.- 560с.
2. Борисенко А.В. Терапевтична стоматологія. Т 3. Захворювання пародонта К.: Медицина, 2011. – 613 с.
3. Борисенко А.В.. Терапевтична стоматологія. Т 4. Захворювання слизової оболонки порожнини рота - К.: Медицина, 2010. – 639 с.
4. Боровский Е.В., Иванов В.С., Максимовский Ю.М., Максимовская Л.Н. Терапевтическая стоматология. –М.: Медицина, 1998. –736 с.
5. Боровский Е.В., Жохова Н.С. Эндодонтическое лечение. –М., 1997. –64 с.
6. Боровский Е.В., Леонтьев В.К. Биология полости рта. – М.: Медицина, 1991. – 198 с.
7. Гранитов В.М. Герпесвирусная инфекция. –М.:Медкнига, Н.Новгород: изд-во НГМА, 2001. –88 с.:ил.
8. Григорьян А.С., Грудянов А.И., Рабухина Н.А., Фролова О.А. Болезни пародонта. Патогенез, диагностика, лечение. – М.:МИА, 2004. – 320 с.
9. Даггель М.С. и соавт. Атлас реставрации молочных зубов. И-во „Лори”, Москва, 2001.
10. Данилевський М.Ф., Сидельникова Л.Ф., Рахній Ж.І. Пульпіт. – К.Здоров’я, 2003. – 168 с.
11. Данилевський М.Ф., Несін О.Ф., Рахній Ж.І. Захворювання слизової оболонки порожнини рота; за ред. проф.. М.Ф.Данилевського – К.:”Здоров’я”, 1998. – 408 с.
12. Дельцова О.І., Чайковський Ю.Б., Геращенко С.Б. Гістологія та ембріогенез органів ротової порожнини: навчальний посібник.- Коломия: ВПТ “Вік”, 1994. – 94 с.
13. Заболевания слизистой оболочки полости рта и губ / под ред. проф. Е.В.Боровского, проф.А.Л.Машкиллейсона. – М.:МЕДпресс, 2001.- 320с., ил.
14. Иванов В.С., Винниченко Ю.А., Иванова Е.В. Воспаление пульпы зуба. – м.:МИА, 2003. – 264с.
15. Ключева С.К., Мороз Б.Т. Основы генетики для стоматологов. – СПб.:ООО «МЕДИ издательство», 2005. – 68 с.
16. Колесов А.А. Стоматология детского возраста. – 4-е изд. -М.:Медицина, 1991. – 464с.
17. Корчагина В.В. Лечение кариеса зубов у детей раннего возраста. – М.:МЕДпресс-информ, 2008. –168 с.
18. Костромская Н.Н., Глотова О.Н. Лечебные и изолирующие прокладки в стоматологии. – М.:Медкнига, Н.Новгород:Изд-во НГМА, 2001. – 80 с.
19. Курякина Н.В. “Терапевтическая стоматология детского возраста” М.-МИА, 2007.- 632с.
20. Максимоваская Л.Н., Рощина П.И. Лекарственные средства в стоматологии: Справочник. – 2-е изд. - М.: Медицина, 2000. – 240 с.
21. Andlaw R.J., Rock W.P. A manual of pediatric dentistry. – Churchill Livingstone, 1996. – 250 p.
22. Curzon M.E.J., Roberts J.F., Kennedy D.B. Kennedy’s pediatric operative dentistry. – Wright, 1996. – 198 p.
23. Ingle J.I., Bakland L.K. Endodontics. William&Wilkins, 2002. – 1004 p.
16. Studervant’s art and science of operative dentistry / Ed. T.M.Roberson, H.O.Heymann, E.J.SWift. – Mosby, 2002.- 947 p.
24. Stanley J.N. Wheeler’s dental anatomy, physiology, and occlusion / J.N. Stanley, M.M. Ash. – Saunder Elsevier. – 2010. – 401 p.

25. Fuller J.L. Schulein Concise Dental Anatomy and Morphology / J.L. Fuller, G.E. Denehy, M.T.Schulein. - University of Iowa, Publications Dept, 1999. – 218 p

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2022/2023 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібно підкреслити)

протокол № 10 від «16» серпня 2022 р. Завідувач кафедри [підпис] Мольщик В.С.
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібно підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)